

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРЩИНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст. (частина 1)

Рух москвофілів

- рух москвофільської інтелігенції в українських землях Австро-Угорщини
- обстоювання політичної та культурної єдності з Московією – мета москвофільського руху
- обстоювання поглядів на Московську імперію як єдиного захисника та консолідуючої (об'єднавчої) сили слов'ян – мета москвофільського руху
- ігнорування москвофілами національно-визвольних прагнень українського народу
- заперечення москвофілами факту існування окремого українського народу
- орієнтація москвофілів на інтереси та цінності лише московського народу
- орієнтація москвофілів на реакційні кола Московської імперії
- спроба нав'язати українцям "язичіє" (суміш московської, церковнослов'янської, української та польської мов)
- "немає ніякого українського народу, а є єдина і неподільна російська народність і мова від Карпат до Камчатки", "якщо нам судилося потонути, то краще це зробити в московському морі, ніж в польській калюжі", "ми не можемо більше китайським муром відділяти себе від наших братів, відкидаючи мовні, літературні та релігійні зв'язки, що еднають нас з усім московським світом", "Русь галицька, угорська, київська, московська, тобольська та інші під виглядом етнографічним, лексичним, літературним, обрядовим є одна ж і та сама Русь", "давно вони вже відвернулися від тої живої Русі, яка говорила, співала, страждала, а знайшли другу, мертву, той кам'яний істукан-Русь, що виписна була в документах "

Рух народовців

- рух українофільської інтелігенції в українських землях Австро-Угорщини
- Романчук – представник УНВ, публіцист, один із засновників і голова товариства "Просвіта", один із засновників літературного товариства імені Тараса Шевченка, співзасновник і співробітник газети "Діло", ініціатор і співзасновник "Народної ради", один з творців "нової ери", співзасновник і голова Української національно-демократичної партії, діяч народовецького руху
- Барвінський – представник УНВ, педагог, довголітній заступник голови товариства "Просвіта", разом з громадівцями Антоновичем і Кониським ініціатор реорганізації ЛТШ в НТШ, голова НТШ, творець кафедри історії України в Львівському університеті, організатор запрошення на викладацьку роботу на кафедру історії в Львівському університеті Михайла Грушевського, діяч народовецького руху
- консолідація народної спільноти, просвітницька діяльність і піднесення національної свідомості українців – мета народовецького руху

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРЩИНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст. (частина 1)

- орієнтація на аполітичне культурництво
- протистояння москвофільській пропаганді (популяризація певних ідей з метою впливу на суспільну думку на користь певної спільноти)
- заснування осередків товариства "Просвіта" – наслідок народовецького руху
- заснування Літературного товариства імені Тараса Шевченка, Народної Ради, Наукового товариства імені Тараса Шевченка – наслідок народовецького руху
- організація українофільської видавничої справи (журнал "Правда", газета "Діло" (перша україномовна щоденна газета) – наслідок народовецького руху
- розгортання кооперативного руху – наслідок народовецького руху
- проведення політики "нової ери" – наслідок народовецького руху
- створення Української національно-демократичної партії – наслідок народовецького руху
- заснування мережі спортивно-патріотичних товариств – наслідок народовецького руху

Рух радикалів

- рух українофільської інтелігенції в українських землях Австро-Угорщини
- Франко – представник УНВ, літератор (автор поеми "Мойсей", повісті "Захар Беркут", віршів "Каменярь", "Вічний революціонер"), один із засновників і голова Русько-української радикальної партії (РУРП), один із співзасновників Української національно-демократичної партії (УНДП), діяч руху радикалів
- Бачинський – представник УНВ, публіцист, автор брошури "Україна уярмлена", один з співзасновників Русько-української радикальної партії (РУРП) та Української соціал-демократичної партії (УСДП), діяч руху радикалів
- політизація УНВ шляхом ідей соціалізму (вплив Драгоманова) – мета руху радикалів
- створення Русько-української радикальної партії – наслідок руху радикалів

Трудова еміграція

- процес масового виїзду працездатного населення за кордон у пошуках роботи та кращих умов життя
- аграрне перенаселення – причина трудової еміграції
- малоземелля і безземелля селян через домінування поміщицького землеволодіння – причина трудової еміграції

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРЩИНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX ст. (частина 1)

- погіршення соціально-економічних умов життя – причина трудової еміграції
- лихварство (надання грошей у борг з умовою сплати великих відсотків при погашенні боргу) – причина трудової еміграції
- нездатність промисловості через її низький рівень поглинути надлишок дешевої робочої сили – причина трудової еміграції
- масовий характер трудової еміграції за рахунок малоземельних і безземельних селян
- здійснення трудової еміграції на захід (Америка, Європа)
- зародження кооперативного руху – наслідок трудової еміграції
- формування української діаспори (спільнота людей однієї національності поза межами Батьківщини, яка не полишає духовний, культурний зв'язок з нею) – наслідок трудової еміграції
- НЕ було: розгортання трудової еміграції в першій половині XIX ст., трудової еміграції в Московську імперію, трудової еміграції через політичні та релігійні утиски, трудової еміграції через широкомасштабне будівництво залізниць

Кооперативний рух

- економічно-просвітницька діяльність українофільської інтелігенції в українських землях Австро-Угорщини
- покращення соціально-економічних умов життя українців Австро-Угорщини шляхом кооперації (добровільна економічна співпраця людей, які на пайових засадах займаються спільною господарською діяльністю) – мета кооперативного руху
- послаблення масової трудової еміграції – мета кооперативного руху
- подолання лихварства – мета кооперативного руху
- ознайомлення селянства з передовим досвідом ведення господарства – наслідок кооперативного руху
- створення фінансово-кредитних установ ("Народна торгівля", "Дністер") – наслідок кооперативного руху
- НЕ було: кооперативного руху в першій половині XIX ст., кооперативного руху в Московській імперії

1868 СТВОРЕННЯ У м. ЛЬВІВ ТОВАРИСТВА "ПРОСВІТА"

- найвпливовіша народовецька освітньо-культурна організація
- товариство створене у Львові
- Романчук – голова товариства "Просвіта"
- створення осередків товариства та бібліотек (читалень) у Галичині – наслідок діяльності товариства "Просвіта"

1873 СТВОРЕННЯ У м. ЛЬВІВ ЛІТЕРАТУРНОГО

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРЩИНИ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст. (частина 1)

ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (ЛТШ)

- народовецька освітньо-культурна організація
- організація створена у Львові
- Романчук – співзасновник Літературного товариства імені Тараса Шевченка
- видання товариством журналу "Правда" (народовецький літературно-науковий журнал)
- ініціатива створення товариства належить громадівцю Кониському

"Народна торгівля"

- перша українська кооперативна організація
- організація створена у Львові
- Нагірний – представник УНВ, архітектор, один із засновників кооперативних товариств "Народна торгівля" та "Дністер"

"Народна рада"

- перша політична організація народовців
- організація створена у Львові
- Романчук – співзасновник "Народної ради"
- здобуття першості в суспільно-політичному житті Східної Галичини – мета "Народної ради"
- наслідування традицій Головної Руської Ради – мета "Народної ради"